

**นักวิจัย มก. พัฒนาสตรอเบอรี่ลูกผสม
สายพันธุ์แรกในไทย “พระราชทาน 60”**

นักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สืบสานงานโครงการหลวงพัฒนาสตรอเบอรี่ลูกผสมสายพันธุ์แรกในไทย ให้ผลใหญ่ หวาน เนื้อในแดงสด ผิวเป็นเงามัน กลิ่นหอม ซึ่งหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ประธานมูลนิธิโครงการหลวง ได้ประทานชื่อสตรอเบอรี่สายพันธุ์ใหม่ ว่า “พระราชทาน 60” ร่วมเฉลิมฉลอง 60 ปีครองราชย์

ดร.ณรงค์ชัย พิพัฒน์ธนวศ์ ผู้อำนวยการสถาบันค้นคว้าและพัฒนากระบวนการผลิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในฐานะหัวหน้าโครงการปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์สตรอเบอรี่ ได้กล่าวว่า ประเทศไทยได้มีการปลูกสตรอเบอรี่เป็นการค้ากันมานานหลายทศวรรษ ซึ่งผลผลิตสามารถจำหน่ายได้ทั้งในและต่างประเทศ สร้างมูลค่าหลายร้อยล้านบาทต่อปี โดยทางมูลนิธิโครงการหลวงเป็นหน่วยงานที่ริเริ่มและดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในฐานะพืชทดแทนการปลูกฝิ่นจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ในช่วงที่ผ่านมาได้ดำเนินการปลูกทดสอบสายพันธุ์ต่างๆ ที่นำเข้ามาจากต่างประเทศ คัดเลือกจนได้พันธุ์ที่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมของประเทศไทยคือ Cambridge Favorite, Tioga, และ Sequoia ซึ่งรู้จักกันในนามพันธุ์พระราชทาน 13, 16, และ 20 ตามลำดับ โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้แก่เกษตรกรทั้งบนพื้นที่สูงและพื้นที่ราบได้ใช้พันธุ์เหล่านี้กันมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่า 30 ปี โดยยังมิได้มีการผสมพันธุ์หรือคัดเลือกพันธุ์ใหม่ ๆ ที่ให้ผลผลิตตามความต้องการของตลาดและปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม เนื่องจากการที่ระบบนิเวศ สภาพภูมิอากาศ และสภาวะทางสังคมเศรษฐกิจในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการปลูกสตรอเบอรี่อย่างมากมาย อาทิ ภัยจากธรรมชาติทำให้ผลผลิตลดลง ต้นไหลขาดความแข็งแรงไม่ต้านทานต่อโรคแมลง และคุณภาพผลไม่เป็นไปตามความต้องการของผู้บริโภคยุคใหม่ เป็นต้น รวมทั้งเกษตรกรผู้ปลูกเองก็มีความต้องการพันธุ์ใหม่ๆ มาทดแทนพันธุ์เดิม ถึงแม้ในช่วงเวลาสิบปีที่ผ่านมาเกษตรกรบางรายได้ทดลองปลูกพันธุ์ Dover, Selva และอื่นๆ แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากปัญหาการปรับตัวของพืชด้านการเจริญเติบโต การให้ผลผลิต และคุณภาพของผลผลิต

ต่อมาทางมูลนิธิโครงการหลวงโดยงานวิจัยและพัฒนาสตรอเบอรี่ซึ่งมีอาสาสมัครนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นหัวหน้าคณะผู้ดำเนินการ จึงได้ใช้พันธุ์พระราชทาน 50 (B 5) ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่ตรงกับปีฉลองสิริราชสมบัติครบ 50 ปี ใน พ.ศ. 2539 และพันธุ์พระราชทาน 70 (Toyonoka), และ 72 (Tochiotome) ซึ่งตรงกับปีที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ 70 และ 72 พรรษา ใน พ.ศ. 2540 และ 2542 ตามลำดับ จากต่างประเทศที่ผ่านการคัดเลือกและปลูกทดสอบแล้วสำหรับการส่งเสริมรูปแบบรับประทานผลสด ขณะที่ทางกรมส่งเสริมการเกษตร ได้นำพันธุ์ 156 (Malah), 328 (Tamar), และ 329 (Yael) ที่มาจากต่างประเทศเช่นเดียวกัน เพื่อทดลองปลูกและพบว่ามีเพียงพันธุ์ 329 เท่านั้นที่ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมภายในประเทศได้ จึงเผยแพร่ให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ต่างๆ และยังคงกระจายไปนอกเขตจังหวัดเชียงใหม่อีกด้วย

ซึ่งคุณภาพของสายพันธุ์นี้เหมาะสำหรับการนำไปใช้แปรรูปทางอุตสาหกรรม นับได้ว่าเป็นการช่วยแก้ปัญหาในเรื่องสายพันธุ์ของสตรอเบอร์รี่ให้กับเกษตรกรได้ในระดับหนึ่ง แต่สายพันธุ์ดังกล่าวเหล่านี้ก็ยังมีสตรอเบอร์รี่ที่เกิดจากการผสมพันธุ์ขึ้นภายในประเทศไทยเอง จึงยังคงมีปัญหาด้านการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในพื้นที่ต่างๆ อยู่เสมอมา ด้วยสาเหตุนี้มีความจำเป็นที่จะต้องมีการผสมและคัดเลือกสตรอเบอร์รี่สายพันธุ์ใหม่เพื่อให้ได้คุณสมบัติตามที่ตลาดต้องการมาทดแทน และให้มีความสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพดินฟ้าอากาศของประเทศไทยได้มากที่สุดด้วย

ดร.ณรงค์ชัย ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ทีมคณะนักวิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จึงได้เร่งพัฒนาพันธุ์สตรอเบอร์รี่ที่มีคุณสมบัติเหมาะสมกับสภาพอากาศและภูมิประเทศของไทยมากที่สุด จนได้สตรอเบอร์รี่สายพันธุ์ใหม่ที่มีขนาดผลที่ใหญ่ รสชาติหวาน เนื้อในผลสีแดงสด ผิวแดงจัดเป็นเงามัน รูปทรงกรวยคล้ายหัวใจ กลิ่นหอม และผลผลิตต่อต้านค่อนข้างสูง และจัดเป็นสตรอเบอร์รี่ประเภทวันสั้น (Short day type) และต้องการความหนาวเย็นปานกลาง (ประมาณ 15 – 18 °C) ระยะเวลา 30-40 วันสำหรับการเกิดตาดอก นอกจากนี้ยังพบว่าสามารถทนทานต่อโรคราแป้ง (Powdery Mildew) และรากเน่า (Root Rot) รวมทั้งพวกไรสองจุด (Two-spotted spider mite) หรือเพลี้ยอ่อน (Aphids) สามารถปลูกเป็นการค้าได้ตั้งแต่พื้นที่ที่มีความสูง 600 เมตรจากระดับน้ำทะเลเป็นต้นไป ซึ่งโดยรวมแล้วมีคุณสมบัติที่ดีเหมาะแก่การส่งเสริมให้เกษตรกรปลูกเพื่อการค้าประเภทรับประทานผลสดที่ยังมีความต้องการของตลาดมากทั้งภายในและต่างประเทศ

ล่าสุด หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ประธานมูลนิธิโครงการหลวง ได้ประทานชื่อ สตรอเบอร์รี่สายพันธุ์ใหม่นี้ว่า พันธุ์ “พระราชทาน 60” (Pharachatan 60) เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติในวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปีของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2549 สตรอเบอร์รี่พันธุ์ พระราชทาน 60 หรือ รหัส 003-00 ได้ถูกคัดเลือกครั้งแรกในฤดูการผลิตปี พ.ศ. 2544/2545 ที่แปลงทดลองของสถานีวิจัยดอยปุย สถาบันค้นคว้าและพัฒนาาระบบนิเวศเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นการผสมข้ามระหว่างพันธุ์ Rosa Linda ที่มีศักยภาพในการให้ผลผลิตที่เร็ว ในต้นฤดู ผลขนาดใหญ่ เนื้อผลสีแดงสด และมีรูปทรงของผลเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคทั่วไป และพันธุ์ Tochiotome ที่ให้ผลผลิตสูง ผลใหญ่ เนื้อแข็ง และรสชาติหวานมาก ทำให้สตรอเบอร์รี่พันธุ์ “พระราชทาน 60” (Pharachatan 60) เป็นสตรอเบอร์รี่ลูกผสมที่ได้คุณสมบัติเด่นจากพ่อและแม่พันธุ์มาซึ่งจะเป็นสตรอเบอร์รี่คุณภาพสายพันธุ์แรกของประเทศไทย ที่จะสามารถช่วยให้เกษตรกรได้ปลูกเพื่อเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้ ตลอดจนเป็นการตอบสนองต่อตลาดทั้งในและต่างประเทศอีกหนึ่งสายพันธุ์ที่น่าจับตามอง

สำหรับสายพันธุ์สตรอเบอร์รี่ลูกผสมสายพันธุ์แรกที่เกิดขึ้นในประเทศไทย “พระราชทาน 60 “ โดยฝีมือการปรับปรุงและพัฒนาพันธุ์ของนักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทางกรมวิชาการเกษตร ได้รับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. 2518 (ร.พ. 2) เลขที่ 276/2549 ลงวันที่ 16 กันยายน 2549 ให้กับมูลนิธิโครงการหลวงไว้แล้ว